

Oriveden kaupungin kulttuuristrategia 2025-2030¹

Sisältö

Johdanto	3
Laki kuntien kulttuuritoiminnasta	4
Visio	5
Tavoitteet	6
Tavoite 1: Kulttuuria luodaan yhteistyöllä	7
Tavoite 2: Kulttuuri luo hyvinvointia	10
Tavoite 3: Kulttuuri on taloudellinen resurssi	13
Tavoite 4: Kulttuuri luo elinvoimaa	16
Keinot ja kanavat	20
Kulttuurin yhteistyörakenteet, tilat ja tekijät	23
Mittarit	27

Johdanto

- Oriveden kaupungin strategian mukaisesti **Orivesi on innostava kulttuurikaupunki!**
- Kulttuuritoiminnan järjestäminen on yhteiskunnan lakisääteinen tehtävä. Kulttuuri edistää kaupungin veto- ja pitovoimaa, työllisyyttä, osallisuutta ja elinikäisen oppimisen mahdollisuutta. Kulttuurilla on merkittävät hyvinvointi- ja terveysvaikutukset. Kaupungin vapaat taiteilijat, kulttuuriaktiivit, kansalaisopiston opettajat ja kaupungin kulttuuripalveluissa työskentelevät luovat toiminnallaan vaikuttavaa kulttuurikenttää. Tulevaisuuden kestävyys on kulttuurista kiinni.
- Kulttuuristrategiaa on laadittu yhteistyössä kaupungin hyvinvointi- ja elämänlaatupalvelujen, kasvatus- ja opetuspalvelujen ja asukkaiden kanssa. Kulttuuristrategia toimii työkaluna Oriveden kaupungin työntekijöille, johdolle ja luottamushenkilöille. Kulttuuristrategia toimii pohjana tulevan kaupunkistrategian kulttuurisisällöille.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019)

- Laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kulttuuripalveluiden suunnittelua ja palveluiden toteuttamista.

”Lain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.”

Visio: Orivesi on innostava kulttuurikaupunki

- **Oriveden kaupunkistrategia** jakautuu kolmeen kokonaisuuteen:
 - vahvistamme elinvoimaamme
 - edistämme asukkaiden hyvinvointia
 - johdamme innovatiivisesti ja kestävästi.
- **Oriveden kaupungin elinvoimaohjelmassa** kulttuuri nähdään osana hyvän elämän tavoitekokonaisuutta.
- Elinvoimaohjelman tavoitteena on mahdollistaa paljon kulttuuritarjontaa ja tarjota ympäri vuoden hyvät harrastusmahdollisuudet. Lisäksi tavoitteena on olla mukana kylien elävöittämisessä ja yhteisöllisyyden edistämisessä.

Tavoitteet: Yhteinen ja innostava kulttuuri

Y = yhteistyötä

H = hyvinvointia

T = taloudellista resurssia

E = elinvoimaa

I = innostavuutta

N = nostalgiaa

E = energiaa

N = nykyaikaisuutta

Tavoite 1: Kulttuuria luodaan yhteistyöllä

Kulttuuria luodaan yhteistyöllä

- Huolehdimme monipuolisista kulttuuri-, kansalaisopisto- sekä kirjastopalveluista ja kehitämme palvelualueiden välistä yhteistyötä tapahtumien, taidenäyttelyiden ja koulutusten osalta.
- Teemme seudullista yhteistyötä muiden kuntien kanssa ja etsimme ratkaisuja ja mahdollisuuksia kulttuurin elävöittämiseksi ja uusien toimintatapojen löytämiseksi sekä kulttuurin alan ammattilaisen työllistämiseksi.
- Edistämme paikallisten kulttuuri- ja matkailutoimijoiden verkoston toimintaa.
- Kutsumme kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöydän vuosittain koolle yhteisten kulttuuriasioiden äärelle.

Kulttuuri on yhteistä

- Kulttuuri on henkinen voimavara
- Kulttuuri on kohtaamisia ja yhteistä tekemistä
- Kulttuuri ei rajaa, vaan mahdollistaa.

Kuva: Marjo Aspegren

Tavoite 2: Kulttuuri luo hyvinvointia

Kulttuuri luo hyvinvointia

- Olemme mukana kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävissä toimenpiteissä, kuten kulttuuriin liittyvä vapaaehtoistoiminta, kulttuurihyvinvoinnin edistäminen sekä laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottaminen.
- Mahdollistamme kulttuuriin osallistumisen kaikille riippumatta taloudellisista ja sosiaalisista haasteista: Kulttuurikaverit, Kaiku-kortti, vapaaoppilaspaikat, opintosetelikurssit kansalaisopistossa, maksuttomat luennot, pääsymaksuttomat tapahtumat.
- Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta: kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä, Yhdistysrehvit ja Seurafoorumi sekä muut yhteistyötä edistävät verkostotapaamiset.
- Toimintamallit pyritään juurruttamaan osaksi vuotuista toimintaa, samalla aktiivisesti arvioiden niiden kehittämistarpeita.
- Tarjoamme matalan kynnyksen kulttuuritoimintaa eri kohderyhmille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, mm.
 - Kulttuurikasvatussuunnitelman taidepajatoiminta
 - Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja lukio
 - Eriyisryhmät
 - Ikäihmiset ja lähitori.

Kulttuuri on yhdenvertainen

- Kulttuuri lisää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä
- Kulttuuri koskettaa vauvasta vaariin
- Kulttuuri kuuluu kaikille.

Kuva: Marjo Aspegren

Tavoite 3: Kulttuuri on taloudellinen resurssi

Kulttuuri on taloudellinen resurssi

- Innostavaan kulttuuriin resursointi tuo uusia asukkaita ja matkailijoita kaupunkiin.
- Osallistumme kaupunkimarkkinointiin yhdessä muiden kaupungin yksiköiden kanssa ja vahvistamme kulttuurin näkyvyyttä.
- Edistämme paikallisten kulttuuri- ja matkailutoimijoiden verkoston toimintaa.
- Tuemme asukkaiden hyvinvointia kulttuurin keinoin.

Kulttuuri on taloudellisesti kannattavaa, koska...

- kulttuuri lisää hyvinvointia ja terveyttä
- kulttuuriin osallistuminen ehkäisee yksinäisyyttä
- kulttuurin aktiiviset kuluttajat käyttävät vähemmän terveyspalveluja
- kulttuuri lisää ympäristön viihtyisyyttä
- kulttuuri tuo matkailijoita kaupunkiin ja saa kesäasukkaat liikkeelle.

Tavoite 4: Kulttuuri luo elinvoimaa

Kulttuuri luo elinvoimaa

- Edistämme aktiivisesti kulttuuritoimijoiden, oppilaitosten, yhdistysten, järjestöjen ja vapaaehtoisten välistä yhteistyötä ja viestimme toiminnastamme.
- Tarjoamme ja mahdollistamme innostavia tapahtumia ja tilaisuuksia asukkaille ja matkailijoille yhdessä muiden toimijoiden kanssa.
- Lisäämme asuinympäristön viihtyvyyttä toteuttamalla julkisen taiteen prosenttiperiaatetta kaupungin rakennus- ja investointihankkeissa.
- Huolehdimme monipuolisista kirjastopalveluista ja kehitämme kulttuurin ja kirjaston yhteistyötä tapahtumien ja koulutusten osalta.
- Tuotamme kulttuuripalveluja keskustaan, kylille, kouluille, kaikkialle!

Kulttuuri näkyy ja kuuluu

- Kulttuuri luo elinvoimaa ja pitovoimaa
- Kulttuuri tuo näkyvyyttä
- Kulttuuri lisää ympäristön hyvinvointia.

Kulttuuri on...

- jokaisen oikeus
 - Kulttuuri kuuluu kaikille riippumatta taustasta, kielestä, sijainnista, iästä tai taloudellisista resursseista.
- vahvistava ja yhdistävä voima
 - Kulttuuri inspiroi rakentamaan kestävämpää, elinvoimaisempaa ja inhimillisempää tulevaisuutta.

Keinot ja kanavat

Kuulemme ja keskustelemme kulttuurista muun muassa:

Piirros: Tarmo Koivisto

- hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnassa
- kaupungin johtoryhmässä
- hyvinvointi- ja elämänlaatualueen johtoryhmässä
- kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöydässä
- kasvatuksen ja opetuksen Kulttuurikipinä-tiimissä
- kuntalaisten palautteissa ja kyselyissä
- tapahtumissa ja tilaisuuksissa
- kaikissa asukkaiden kohtaamisissa.

Viestimme kulttuurista:

- kaupungin verkkosivujen tapahtumakalenterissa
- paikallislehdissä
- sosiaalisessa mediassa
- kulttuuritoimijoiden verkkosivuilla
- infonäytöillä ja ilmoitustauluilla
- ihmisten välisissä kohtaamisissa.

Piirros: Tarmo Koivisto

Kulttuurin yhteistyörakenteet, tilat ja tekijät

Taiteilijat ja kulttuuritoimijat

- Tunnistamme, että aidosti paikallisen ja elävän kulttuurin elinehto ovat taiteilijat ja kulttuuritoimijat.
- Haluamme osaltamme mahdollistaa kulttuuritoimijoiden toiminnan edellytyksiä.
- Edesautamme taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden työskentelyä kaupungin avustuksilla ja ostamalla mahdollisuuksien mukaan heidän palvelujaan.

Avustusmuodot (välittömät ja välilliset):

- Taiteilija-apurahat
- Toimintakorvaukset
- Yleisavustukset
- Harkinnanvaraiset avustukset
- Kulttuuripalkinnot
- Yhteistoimintasopimukset Purnun ja Oriveden Kampuksen kanssa
- Kansalaisopiston kurssit ja taiteen perusopetuksen opetus, Merikanto-opiston ja Näpsän opetus.

Kulttuurin tilat

- Kulttuuria on kaikkialla, mutta kulttuuri tarvitsee myös tiloja toteutuakseen.
- Orivesiläisiä kulttuuritiloja ovat mm. kaupungintalo ja kirjasto, Orivesi-talo, Oriveden Kampus, Taidekeskus Purnu, Rönnin lava, Taitokeskus / Auvisen talo, Taiston talo, Suojan talo ja kylätalot, Laulumaja, Wihasjärvi 1906...

Kulttuurin yhteistyökumppanit

- Hyvinvointi- ja elämänlaatupalvelujen sisäiset yksiköt
 - kirjastopalvelut
 - liikuntapalvelut
 - nuorisopalvelut
 - kansalaisopistopalvelut.
- Kaupungin muut palvelualueet ja yksiköt
- Julkisen taiteen työryhmä
- Paikalliset yhdistykset, seurat ja järjestöt
- Paikalliset kulttuuritoimijat
- Kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöytä
- Kaikukortti- ja Kulttuurikaveri-yhteistyö
- Juupajoen ja Kuhmoisten kulttuuripalvelut
- Tampereen kaupunkiseutu, taiteen perusopetuksen foorumi
- Tampereen seudun työllisyysalue
- Operaatio Pirkanmaa
- Pirkanmaan hyvinvointialue
- Pirkkaset-yhteistyö
- Pirkanmaan vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen oppilaitokset

Mittarit

Kulttuurin tavoitteiden ja vaikuttavuuden arviointi

Kulttuurin tavoitteiden toteutumista arvioidaan:

- kaupungin lautakunnissa ja johtoryhmissä
- kulttuurihyvinvoinnin kumppanuuspöydässä
- kulttuuritapahtumissa ja -tilaisuuksissa
- sähköisissä viestintäkanavissa ja paikallislehdissä
- ihmisten välisissä kohtaamisissa.

Mittarit

- asukas- ja palautekyselyt
- kansalaisopiston kurssiarvioinnit, taiteen perusopetuksen oppilasarviointit
- Tea-viisari, kunnan toiminta asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
- kuntien kulttuuritilasto Kultti
- kulttuuritapahtumista saatu suullinen ja kirjallinen palaute.

Vaikuttavuutta on...

- Taloudellinen vaikuttavuus
- Veto-, pito- ja lumovoima
- Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Kuva: Jenni Koponen

Kuva: Rönnin lava

Kuva: Jenni Koponen

Kuva: Jenni Koponen

Osa teoksesta Reflection of Light / Aulis Hämäläinen ja Virve Tarvonen / kuva Minna Kaila

Kuva: Jenni Koponen

Kuva: Jenni Koponen

Kuva: Marjo Aspegren

Kuva: Rönнин lava

Kuva: Jenni Koponen

Kuva: Jenni Koponen

Kuva: Jenni Koponen

Kuva: Marjo Aspegren

Kuva: Annika Koponen

Kuva: Rönnin lava